

Drentse activiteiten

Denk aan Drente en je denkt aan uitgestrekte heidevelden en hunebedden. De uitgestrekte heidevelden zijn teruggebracht tot heideveldjes, maar de hunebedden, opgebouwd uit massieve keien, zijn er nog steeds. Via de hunebedden neem ik u mee naar het wereldje van de Drentse imkers. Ook zij hebben namelijk een aantal keien in hun midden. Daar is in de eerste plaats de kei Gerrit Freije van de imkervereniging Zuidlaren die met een groep vrijwilligers bevruchtungsstation Schier in stand houdt. Daarnaast organiseren een aantal keien van deze vereniging jaarlijks de markt van melk en honing op de Grote Brink te Zuidlaren.

Ook vorig jaar was dat op 6 augustus het geval. Een onweersbui dreigde de boel te vernakken, maar met balen stro werd alles begaanbaar gehouden. Op deze 'markt van Melk en Honing' organiseert het 'Bijkersgilde' van genoemde vereniging de jaarlijkse honingkeuring. Er was heel wat te keuren, maar liefst zeventig inzendingen! Als de honing voldoet aan de gebruikelijke eisen wordt daarna uit de categorieën vloeibare,

kristalliserende, gekristalliseerde en crèmehoning de beste combinatie van twee potten gekozen. De inzender daarvan wordt Algemeen kampioen. Imker Ab Strijk uit Dalen ging dit jaar met de eer strijken en werd net als in 2002 en 2004 ook nog eens Drents kampioen. In 2003 werd hij uitgeloot. En dan te weten dat deze imker pas in 1999 begon met de cursus bijenteelt voor beginners. Over keien gesproken! Mijn nieuwsgierigheid was gewekt, hier komt zijn verhaal.

Honingkeuring op de 'markt van Melk en Honing'

De kiem is gelegd

'Als kleuter kreeg ik thuis een deksel met pollepel in de handen gedrukt en werd bij een zwerm in de appelboom geposteerd met de instructie zoveel mogelijk lawaai te maken want dan zou de zwerm blijven hangen. Ondertussen werd mijn vader van het land gehaald om de zwerm te scheppen. Mijn volgende herinnering uit die periode was het slachten van de bij. Slachten van de bij klonk mij niet vreemd in de oren want mijn vader was naast keuterboer ook huisslachter. Van messen, schietmasker en ander slachtgereedschap was echter geen sprake. Slechts een schep, zwavelapje, lucifers en gras voor het afdichten van de vlieg-gaten waren nodig. Na de slacht bleven de korven leeg en verdwenen de bijen voor mij uit het zicht en ook uit mijn leven. Vele jaren later kon ik gebruik maken van een uittredingsregeling en dan ga je op zoek naar een zinvolle invulling voor de zeeën vrije tijd die op je afkomen. Je krijgt ook wat meer tijd voor het afleggen van bezoeken en zo kwamen we bij een vriendin van mijn vrouw. De dames kenden elkaar vanuit een gezamenlijk verenigingsleven. Het was de familie Freije, jawel dezelfde als van Schier. Terwijl de dames over hun gezamenlijke interesses praatten toonde Gerrit mij zijn bijenstal. Dat ging gepaard met een vurig betoog over het imker zijn en het leven van 'zijn' carnica-bijen. Hij rook als het ware mijn passief aanwezige interesse en na een paar opmerkingen van mijn kant stelde hij simpel: 'je weet er al heel veel van en moet imker worden'. Gerrit zou informeren of en waar een cursus gegeven werd. Het eerste volkje zou ik van hem krijgen.

De kiem schiet wortel

Daarna ging alles heel snel. Februari 1999 cursus bijenhouden voor beginners, juni 1999 eerste carnica-volkje in de tuin. In 2000 cursus voor gevorderden. Met medecursisten werd de moerentrein opgewacht. Een koninginnenteeltdag werd bijgewoond, lezingen werden gevolgd over ziekten en honingbehandeling, het overlarven werd geleerd van Carl Drescher in Meppen, een lidmaatschap van de VBBN en diverse onderafdelingen volgden enz. Het eerste volkje was goed ingewinterd en gaf op 30 april al een zwerm. Deze werd geschept en koel weggezet. Niet wetende dat de schepkorf aan de onderzijde ventilatie nodig had werd dit mijn eerste ongewilde bijenslacht. Maar niet getreurd, ik had nog een volk over. Ik heb het geweten, want de F-16's gingen dwars door de beukenhaag naar de buurman. Ik moest op zoek naar een andere standplaats. Gevonden bij een boer (oud

imker). 's Avonds gebracht, volgende dag telefoon. Boer gestoken, kast verplaatst naar de rand van een weiland van dezelfde boer. De koeien durfden niet bij de drinkbak. Een braak liggend stukje grond bracht rust in de tent. Toen ik met de cursus begon heb ik gezegd genoeg te hebben aan hooguit enkele volken. Ik beloofde mijn vrouw met het imkeren te stoppen wanneer de bijen te veel van mijn vrije tijd zouden vergen en er geen tijd zou overblijven voor andere leuke dingen. Gerrit zorgde voor een tweede carnica-volkje en de twee volken werden er drie. Extra materiaal werd aangeschaft, maar dat was binnen de kortste keren allemaal in gebruik. Zeven volken. Nieuw (reserve)materiaal aangeschaft, vijftien volken. Vanaf toen geen reservemateriaal meer aangeschaft. Inmiddels gaat de jaarlijkse reis naar koolzaad en heide, gaan we er zomers maar enkele dagen op uit en de vakantie wordt in de winter gepland'. Herkenbaar toch?

In de schaduw van grote keien zijn er altijd keitjes die door hun 'klein' zijn weinig aandacht krijgen, totdat zij zelf de aandacht opeisen. Foto's: S. Sipma, Haren (Gn.)

Een publieksprijs

In de schaduw van grote keien zijn er altijd keitjes die door hun 'klein' zijn weinig aandacht krijgen, totdat zij zelf de aandacht opeisen. Dat gebeurde ook tijdens de markt van melk en honing. Het zit zo. Naast de officiële honingkeuring was er dit jaar voor de tweede maal een publieksprijs ingesteld door de Stichting Locale lekkernijen. Hierbij gaat het om de aantrekkelijkste presentatie, gekoppeld aan de beste smaak van de ingeleverde potten honing. Door circa honderd personen op de markt is er geproefd. Uit de resultaten van dit bezoekerspanel kwam als winnaar van de wisselbeker uit de bus de bijna 10-jarige Elien Sipma uit Haren. Zij heeft al vier jaar een bijenvolkje en is lid van BijKidzzzz, de jeugdclub van de imkervereniging Zuidlaren. Zij won haar ereprijs met een pot lindehoning voorzien van een zelfgemaakt kleurrijk etiket. Uiteraard heeft ze op school veel over de bijen verteld. Gefeliciteerd Elien! Was er al eens eerder een (ontkiemende) dame Drents en/of Algemeen kampioen?

Eierenleggende werkbijen

In BIJEN 14(9): 232-233 (2005) hebben we kennis gemaakt met Dr. Mangum en zijn onderzoek naar het gedrag van eierenleggende werkbijen (EWB). Het invoeren van een koningin in een dergelijk volk is bijna altijd tot mislukken gedoemd. Uiteraard wist Dr. Mangum dit ook en in plaats van een reddingsoperatie uit te voeren gebruikte hij het volkje om meer aan de weet te komen over de gedragingen ervan. Zijn verslag. 'Ik was benieuwd hoe de bijen zouden reageren als ik ze een stukje nieuwe raat met eitjes zou geven. Worden de eitjes van de koningin opgegeten en vervangen door zelf gelegde eitjes of zouden ze de cellen ongemoeid laten? Hoeveel moerdoppen zouden worden aangezet en eventueel weer worden afgebroken? Om op deze vragen een antwoord te vinden maakte ik eerst een foto van het stuk raat met daarin welgeteld 132 eitjes. Op de foto van 24 uur later telde ik 52 cellen met meer dan een eitje. Het leek erop alsof de werkbijen hun eitjes hadden gelegd naast het aanwezige eitje van de koningin. Het was mogelijk dat ze het eitje van de koningin hadden opgegeten en vervangen door zelf gelegde eitjes, maar dat leek me niet het geval. Nadat het broed was verzegeld waren er slechts veertig cellen met werksterbroed. Niet meer dan 30% van de aanvankelijk aanwezige eitjes bereikten dus dit stadium. Het meest verrassende vond ik echter dat er door de bijen geen enkele redcel was aangezet op het open broed in de raat. Naar het 'waarom' is het gissen. Toch wil ik een poging wagen. Zouden de EWB als

pseudokoninginnen met elkaar wellicht zoveel pseudokoninginnestof produceren dat de bijen zich niet meer moerloos voelden en er geen doppen werden aangezet? Het volkje had meer verrassingen in petto, waarover later'.

Het weer in december

Voor het midden van ons land geldt over de periode 1971-2000 als normaal 44 uren zonneshijn, 77 millimeter neerslag en een gemiddelde maximumtemperatuur van 6,4°C.

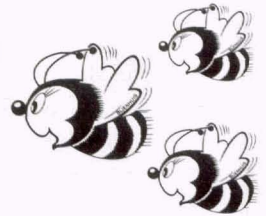
Decembermaanden				
Jaar	Zon (uren)	Neerslag (mm)	Max.temp °C	
2000	+ (66)	N	+	
2001	+ (67)	N	- (5,8)	
2002	-	N	-	
2003	+ (64)	N	+ (6,9)	
2004	N	- (49)	N	

Geraadpleegd

Dr. Mangum Wyatt A., The unseen world of laying workers. The 'American Bee Journal' 144(11): 841-844.

advertentie

IMKERSHOP 'HET BIJENHUIS'

Een imker met verstand
wordt bij Het Bijenhuis vaste klant

Voor snelle bestelservice

tel 0317 422 733

fax 0317 424 180

e-mail bijenhuis@vbbn.nl

Grintweg 273

6704 AP Wageningen

online winkelen bij www.vbvn.nl